

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

Acta Ex Capgravio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

AUCTORE
J. B.
regulam Be-
nedictinam;
Lindisfar-
nensi mona-
sterio

19 Magis affirmate Mabillonius loquitur in Annalibus Benedictinis ad annum 687, num. 58. Non multo post, inquit, nimirum ab obitu S. Cuthberti, tanta ecclesiam illam tentationis allavit procella, ut plures e fratribus loco cedere, quam tanto interesse discrimini mallent. Episcopatum illum uno anno rexit venerabilis antistes Wilfridus, donec eligeretur, qui pro Cuthberto episcopus ordinandus esset. Electus est ad id muneris vir magnarum virtutum Eadbertus, qui, fugatis perturbationum procellis, tranquillitatem Lindisfarnæ restituit et dispersos istuc revocavit. Hæc recte Mabillonius; fatetur porro, conjici ex his posse, has procellas Wilfridi occasione, certe ejus tempore (quod certum apparet) exortas fuisse. Verum id a Wilfrido factum esse, quod antiqua Patrum statuta (addere debebat, et ipsius S. Cuthberti) in monasterio Lindisfarnensi abrogari; introduci vero, vel solam S. Benedicti regulam observari vellet, mera, inquit, divinatio, ne dicam, allucinatio est. Wilfridi occasione et causa ortos fuisse apud Lindisfarnenses monachos turbas, non hallucinatio, sed tolerabilis saltem conjectura est: si enim turbarum causam quaerimus, hæc in Pascha Scoticum refundi non potest, cui, Cuthberto superstite, ex hujus Vita Lindisfarnenses jam inde vale diverant. Nec in ritus Scoticos reliquos: nam ex Beda, supra citato num. 11, Scoti, quique horum ritus sequi maluerunt, Lindisfarnensi insula a celebrata Pharensi synodo excesserunt. Quam igitur probabiliorum causam Mabillonius assignabit, quam illam, quod S. Wilfridus eorum regulam, quam sibi recens a S. Cuthberto commendatam habebant, aut abrogare, Benedictinam subrogando, aut utramque conjungendo augere seu mutare voluerit?

invehere con-
natum in-
nuat:

20 Atqui, inquit Mabillonius, quæcumque fuerit horum motuum causa, e Vita S. Cuthberti apparet, regulam Benedictinam ante illius obitum in Lindisfarnensi cœnobio viguisse; ex qua nimirum habemus, S. Cuthbertum animam Deo reddidisse feria quarta et eo quidem tempore, quo fratres Lindisfarnenses « sub ordine nocturnæ » Laudis dicebant Psalmum quinquagesimum nonum, cujus initium est, « Deus repulisti nos, » et destruxisti nos: » sic enim S. Benedictus vigiliarum seriem ordinat, ut in feriæ quartæ vigiliis hic Psalmus incidat. Verum quid tum? Fuitne id tum temporis ab unis Benedictinis observatum? Huncce morem, uti et Pascha Catholicum, sequi S. Cuthbertus non potuit, nisi simul S. Benedicti regulam amplecteretur? Certe hodieque feria quarta eundem Psalmum ad Matutinum recitant, quicumque Romanum Breviarium sequuntur. Subdit his Mabillonius anonymi, Vitæ S. Cuthberti scriptoris, verba num. 14 relata, quibus dictum suum confirmat; non nescius tamen, verba illa, quibus Benedictinæ regule observatio in monasterio Lindisfarnensi ante annum 700 adstruitur, ab Henschenio pro certo genuinis habita non fuisse; et quidem non immerito, ut num. 14 dixi. Neque vere subterfugisse Mabillonium arbitror, verba illa, utut genuina fortasse sint, non obesse, quo minus S. Benedicti regula, post obitum quidem S. Cuthberti, tamen ante annum 700 in cœnobium Lindisfarnense inducta fuerit, quod itidem num. 14 dixi. Miror proin, nihil a viro sane doctissimo, quo interpolationem ab anonymo amoliretur, sive in Admōnitione prævia ad Vitam S. Cuthberti, sive in Annotatis ad eam, sive tom. II veterum Analectorum pag. 176, ubi de regula S. Benedicti, in

monasterium Lindisfarnense per Wilfridum introducta, agit, sive parte I sæculi IV Benedictini, ubi de S. Wilfrido, alibi, quod sciam, fuisse allatum.

21 Porro non aliter hic de S. Ywio, quam de S. Cuthberto loquendum videtur. Monachum fuisse S. Ywium ex Beda, num. 9 laudato, probabiliter quidem colligi potest; ejusdem nimirum instituti, cujus S. Cuthbertus seu auctor seu sectator fuit; atque adeo plane ambiguum, num Benedictini. Neque S. Ywii in Britanniam Minorem seu Armoricam discessus monasticæ ejus professioni obest: potuit enim bona abbatis sui et Fratrum venia eo migrasse, ut vitam Deo solitarii illuc ageret, magistri sui Cuthberti exemplo, qui in Farnem insulam simili de causa aliquando concessit. Reliqua, quæ de S. Ywio Acta tradunt, satis quidem credibilia sunt, sed non vix testata: liquet enim illum auctorem a Sancti ætate admodum fuisse remotum, et illius gesta parum luculenter explorata habuisse. His plura apud Rerum Armoricarum scriptores frustra quaesivi: neque dicendo sum, num in Armorica S. Ywii memoria dudum ab ejus obitu vixerit.

atque adeo
nec S. Ywius
certo Benedi-
ctinus fuit.

ACTA

EX CAPGRAVIO.

Sanctus enim Ywius, præclare stirpis Britonum a religiosis parentibus, Branone videlicet patre, Egidæque genitrice ortus, et Lindisfarnensi provincia b nutritus est. Qui ab infantia litterarum rudimentis traditus, inspirante Spiritus Sancti gratia, cœtaneos suos litterarum scientia transgrediens a magnis doctoribus venerabatur. Nihil puerile dicto vel facto exercebat: sed, crescente simul cum ætate religione, divinis obtemperans mandatis, non solum super hiis, quæ feliciter, verum de non prospere sibi adventantibus gratulabatur. Cum autem jam in juvenili vernaret flore, a suis, utpote tanti hæres patrimonii, arma capere crebro hortatus, tereno cælestis præferens præmium, quosdam sacri ordinis, parentibus insciis e, conscendit gradus. Paulo vero maturior, utroque parente orbatus, a sanctissimo Lindisfarnensi episcopo Cuthberto d, cujus erat discipulus, instructus, diaconatum suscepit.

S. Ywius pa-
tria Brito,
discipulus

a
b

2 Frequens illi in monasterio nunc orationi insistendo, nunc de Domini mensa spiritualem cibum sumenda e erat cura. Dum vero nihil de crastino sollicitus erat, quidquid ad manum habere poterat, prout cujusque necessitas exigebat, quotidie pauperibus erogans alimoniam, in se delinquentibus veniam, argentibus indumentum, mœstis solatium præbens, caducis eterna, terrenis mercabatur caelestia. Celebrante autem quadam die solempni præfato præsule, sanctoque Ywio diaconi vicem peragente; ecce, quidam vi februm oppressus, infirmos gressus baculo regens, post populi frequentiam oblaturus accessit. Cujus calamitati beatus compatiens Diaconus, apprehensa manu, proximum altari gradum scandenti, qui tantæ obsistebat imbecillitati, præbuit fulcimentum. Mox mirum in modum ad præcipuæ simplicitatis Viri tactum ægritudo, quamvis vehemens, accessit f; pristinae robor

S. Cuthberti
Lindisfar-
nensis episco-
pi, et dia-
conus, editis
e

c

d

e

f

A robor virtutis ad singula membrorum officia se adeptum latatur. Et prosternens se Vir sanctus, non meis, frater, sed præsulis, inquit, sancti, cujus manum osculari desiderabas, meritis intercedentibus, superna Pietas in te operata est.

aliquot prodigiis, latebras in Britannia Armorica

* mea

g

h

3 Nec multo post, dum idem Vir beatus, epulis sobrie sumptis, quadam die domi sederet, contigit, ut pauper quidam, diutina infirmitate vexatus, ita ut, decocta carne rugosa, tantum cutis nuda prætereret ossa, ad januam accederet: cujus condolens miseriam ab eo, quid accipere vellet, humiliter sciscitatus est. Cumque a paupere id responsum acciperet: Nullo delector, nullo tecum fruar cibo: potu tamen, quæ mei torret interiora, compesce flammam: festinus ciceram g afferens egeno dedit. Quo hausto, humeros curvatos pauper erigit, et sospitati redditus gratias Deo egit. Sanctus autem Ywius timens, ne sibi humani noceret aura favoris, patriam omnino suam fugiendo relinquere disposuit, et signo crucis se muniens ad portum quendam iter direxit h. Appropinquante autem eo septimæ stationi navium, quæsierunt ab eo nauta, quo tenderet? Cumque responsum, quo Dominus eum vocare dignaretur, se pergere, eis dedisset, adjunxit: Si qui vestrum ad præsens transfretare desiderant, precor, ut in nomine Domini cursus comitem et laboris recipient. Cui dixerunt: Nisi nostrum ventus impediret cursum, jam diu Minorem applicuissemus Britanniam i, et si illic tendere cupis, quousque ad votum afflaverit aura, tibi necessaria ministrabimus.

querit, ibique moritur.

4 Quo audito, Vir sanctus benedicens Dominum vultu læticiam prodens ait: Descendamus ergo, fratres, et, quæ necessaria sunt, præparemus. Et cum subito ventus desideratus fieret et navigare inciperent, orta tempestate gravissima, nautæ desperantes palmas ad cælum tendere et auxilium a Deo postulare cõperunt. Excitatus tandem vir Dei Ywius, qui sopore corpus fessum recreavit, preces ad Deum fudit, et tota maris commotio confestim conquievit. Paralyticus quidam, nisi aliena manu cibum capere non valens, suis sacris precibus sanitatem recipere meruit. Interea vero Dei Famulus vigiliis jejuniisque assiduus corpus affligens, humilitatis et operum virtutis et totius honestatis omnibus exemplum se præbuit, et pridie Nonas Octobris in Minori Britannia feliciter ad gaudia in æternum mansura migravit k. Apud Wiltoniam l diebus nostris m corpus ejus sanctum quiescens n in magna veneratione habetur.

k

l m

n

tur: de variis gentis illius nominibus, uti et origine vocis Britannia, vide Camdenum pag. 17 et seqq.

b Ex præcipuis Britannia insulis una, de qua sic Camdenus pag. 851: In Northumbria littore, Lindis fluvio una objecta est Lindis-farne, Britannis Isis MEDICANTE, quæ, ut Bedam audias, « accedente et recedente reumate, id est, æstu, » bis quotidie instar insulæ maris circumluitur » undis, bis, renudato littore contigua terræ » redditur. » Unde ille SEMI-INSULAM apposite vocavit. Pars Occidua angustior et cuniculis relicta, isthmo admodum tenui Orientali connectitur, quæ multo latior, qua Meridiem spectat, oppidulum habet cum ecclesia, et in eo castrum, ubi olim sedes fuerat episcopalis, quam Aidanus Scotus, evocatus ad fidem Christianam Nordandumbris annunciandam, instituit, loci solitudine et recessu delectatus; sederuntque ibi undecim episcopi: postea autem irruentibus Danis, sedes Dunelmum translata fuit... Hæc ob sanctorum monachorum habitationem HOLY ISLAND Anglis vocatur.

c Ms. Rubæ Vallis habet: Invitis.

d Lindisfarnensis episcopus consecratus est anno 685 Eboraci: obiit anno 687, abdicato paulo ante episcopatu, in insula Farne, ad septimum, inquit Camdenus mox citatus, a Lindisfarnensi insula milliare Euroastrum versus sita.

e Ms. Rubæ Vallis: sumendo.

f Lege: Abscessit, ut habet Ms. Rubæ Vallis.

g Sicera, ut passim scribitur, hodie potum significat, e pomis pyrisve expressum: olim vero potionem omnem, quæ, præter vinum, inebriare poterat. Potionis illius usum antiquum esse colligi potest ex capitulari Caroli Magni de Villis cap. 45, ubi siceratores memorantur, addita hac vocabuli illius explanatione: Id est, qui cervisiam, vel pomatium, sive piratium, vel aliud quodcumque liquamen ad bibendum aptum fuerit, facere sciant. Vide regum Francorum Capitularia apud Baluzium tom. I, col. 337 et seq.

h Superstite adhuc S. Cuthberto; ut quidem Acta videntur innuere: atque adeo inter annum 685 et 687.

i Gallia regio est ad mare Britannicum (La Bretagne) olim Armorica dicta.

k Sub annum, ut fertur, 704.

l Comitatus cognominis in Anglia (Anglice Wilt-shire) olim primum oppidum, a flumine Willy sic dictum, ut scribit Camdenus in sua Britannia pag. 176.

m Vivit Capgravius sæculo xv: Joannes Tilmuthensis, quem hic compilavit, xiv.

n Eo delatum sub finem sæculi x vel sequentis initium. Vide num. 6 Sylloges.

ANNOTATA.

a Britones idem sunt, qui nunc Angli dicuntur.

